

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 1999-2000

29 juni 2000

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR WELZIJN, VOLKSGEZONDHEID EN GELIJKE KANSEN

Vraag om uitleg van mevrouw Sonja Becq tot mevrouw Mieke Vogels, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, over dienstencentra

Vraag om uitleg van mevrouw Sonja Becq tot mevrouw Mieke Vogels, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, over huwelijksbemiddeling

Vraag om uitleg van de heer John Taylor tot mevrouw Mieke Vogels, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, over de uitvoering van het decreet van 18 mei 1999 tot wijziging van de organieke wet van 8 juli 1976 betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn

Vraag om uitleg van mevrouw Ria Van Den Heuvel tot mevrouw Mieke Vogels, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, over het toezicht op de naleving van de wet op de privacy en het medisch geheim bij de uitvoering van het protocol inzake gegevensuitwisseling in de geestelijke gezondheidszorg

Vraag om uitleg van mevrouw Riet Van Cleuvenbergen tot mevrouw Mieke Vogels, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, over de huisvesting van de Bemiddelingscommissie Bijzondere Jeugdbijstand Tongeren

Vraag om uitleg van mevrouw Brigitte Grouwels tot mevrouw Mieke Vogels, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, over de programmering van de lokale dienstencentra en hun inschakeling in het thuiszorgdecreet in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest

Vraag om uitleg van mevrouw Simonne Janssens-Vanoppen tot mevrouw Mieke Vogels, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, over het beheer van het Gewaarborgd Persoonlijk Inkomen van personen met een handicap in instellingen

Vraag om uitleg van mevrouw Riet Van Cleuvenbergen tot mevrouw Mieke Vogels, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, over het niet erkennen van een expertisecentrum dementie in Limburg

Vraag om uitleg van de heer Jacques Timmermans tot mevrouw Mieke Vogels, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, over de samenwerkingsbesprekingen tussen het A.Z.-Heilig Hart Asse-Ninove en het O.L.-Vrouwziekenhuis te Aalst

Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid en Gelijke Kansen

Donderdag 29 juni 2000

VOORZITTER : Mevrouw Patricia Ceysens

– *De vraag om uitleg wordt gehouden om 14.14 uur.*

Vraag om uitleg van mevrouw Sonja Becq tot mevrouw Mieke Vogels, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, over dienstencentra

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van mevrouw Becq tot mevrouw Vogels, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, over dienstencentra.

Mevrouw Becq heeft het woord.

Mevrouw Sonja Becq : Mevrouw de voorzitter, mevrouw de minister, geachte collega's, een van de onderdelen van het decreet over de thuiszorg is de uitbouw van de regionale en de lokale dienstencentra. Ik wil het hier over de lokale dienstencentra hebben. Deze lokale dienstencentra moeten evenementen van algemeen-informatieve, recreatieve en vormende aard organiseren. Verder moeten ze dienstverlening organiseren die aansluit bij het dagelijks leven.

De samenwerking tussen de dienstencentra en de inschakeling van vrijwilligers en vrijwilligersorganisaties zoals gepensioneerden- en gehandicaptenbonden, is belangrijk. Bij de bespreking van het decreet werd deze bekommernis geuit. Het is niet altijd makkelijk om mensen daarbij te betrekken. Bij dienstencentra gaat het vaak om busreizen op kosten van de gemeente of om maandelijks activiteiten waar iedereen gratis koeken en koffie krijgt. Vooraleer de dienstencentra goed waren uitgebouwd, namen gemeenten dat soort initiatieven. Tijdens de bespreking in de commissie hebben we een amendement ingediend dat bepaalde dat de dienstencentra hun werking moesten uitbouwen in samenspraak met de lokale organisaties.

Een ander belangrijk aandachtspunt van het decreet op de thuiszorg was de wil om een geïntegreerde visie te ontwikkelen. De schotten tussen senioren en mensen met een handicap moeten worden doorbroken. De dienstverlening moet openstaan voor alle mensen die nood hebben aan hulp. Hoe zit het met de evaluatie van de werking? Tijdens de begrotingsbesprekingen en de discussie over de begrotingscontrole heeft de minister ons een overzicht gegeven van de dienstencentra die in de steigers staan. In theorie zijn de dienstencentra voor beide groepen bedoeld, maar ter plaatse zal de werking wellicht worden toegespitst op een van beide groepen. Of slaagt men er toch in om beide groepen te bereiken?

Mijn tweede vraag heeft te maken met het beleid van de dienstencentra en de samenwerking met lokale organisaties. Het beleid van de dienstencentra moet mee worden ingevuld door de centrumraad. Komen in die centrumraden de vertegenwoordigers van de lokale organisaties aan bod?

Mijn derde vraag gaat over de opdracht van dienstencentra om evenementen van algemeen-informatieve, recreatieve en vormende aard te organiseren. Overlapt dat soort van activiteiten het aanbod van de bestaande lokale organisaties niet? Kunnen activiteiten van de dienstencentra worden uitbesteed aan bestaande organisaties? Kan men bijvoorbeeld van de dertig activiteiten die men wil organiseren, er twintig uitbesteden aan de christelijke en de socialistische bond en er slechts tien zelf organiseren? Slaagt men erin om via de dienstencentra mensen te bereiken die eerder nog niet werden bereikt door de lokale organisaties die zich specifiek richten naar senioren of mensen met een handicap?

De voorzitter : Minister Vogels heeft het woord.

Minister Mieke Vogels : De grootste kwaal van de ouderen is de eenzaamheid. Het ouderenbeleid dat

Vogels

het ouder worden als een dynamisch gegeven opvat, moet daarvan uitgaan. Die kwaal moet worden uitgeroeid.

Verder stel ik vast dat heel veel ouderen geen contacten hebben met ouderenorganisaties en dienstencentra. Ik was verbaasd dat er een spanning bestaat tussen de klassieke ouderenverenigingen zoals de KBG en de socialistische gepensioneerdenverenigingen enerzijds, en de lokale dienstencentra anderzijds. De nood is zo groot dat ik dacht dat er genoeg plaats is voor beide vormen. Ik hoopte dat beide zouden samenwerken, en elkaar niet zouden bestrijden. Men zou zijn energie beter besteden aan het bereiken van de groep van ouderen die nog niet wordt bereikt.

In het thuiszorgdecreet is het doelgroepenpubliek van de lokale dienstencentra wat uitgebreid. Niet alleen ouderen, maar eenieder die gezinszorg nodig heeft, komt in aanmerking. Maar de financiering vanuit Vlaanderen is nog altijd erg pover. We bouwen nog altijd voort op een netwerk dat in grote mate door de gemeenten en de OCMW's wordt gefinancierd. Op dit ogenblik geven we ongeveer 500.000 frank. Eigenlijk is dat een te verwaarlozen bedrag. Als ik denk aan de rapportering die we vragen, krijg ik het schaamrood op de wangen. Men moet bijna 100.000 frank uitgeven aan de redactie van een rapport, om uiteindelijk 500.000 frank te krijgen.

In elk geval moeten de lokale dienstencentra een belangrijke draaischijf zijn van de eerstelijnsgezinszorg, en een centrale rol spelen in de strijd tegen de vereenzaming. In het uitvoeringsbesluit van 30 maart 1999 is bepaald dat de lokale dienstencentra twee jaar de tijd krijgen, met ingang van 1 januari 1999, om zich aan te passen aan de nieuwe regelgeving. De ervaring leert me dat de toestand van plaats tot plaats verschilt. Sommige lokale dienstencentra zijn ondergebracht in een complex van serviceflats. Dat is onder meer in mijn stad het geval. Daar is de gemiddelde leeftijd van de bezoekers heel wat hoger dan deze van een dienstencentrum in Hove. Dat dienstencentrum ligt in het centrum van de gemeente, en zijn werking kent een volledig andere ontwikkeling.

Er is geen systematische evaluatie opgesteld. Het is nog te vroeg voor zo een evaluatie, vermits we de centra vanaf 1 januari 1999 twee jaar de tijd hebben gegeven om zich aan te passen.

Voor de betrokkenheid van ouderenorganisaties geldt een uitvoeringsbesluit van 18 december 1999. Daarin werd bepaald dat de centrumraad is samengesteld uit de centrumleider en ten minste acht leden, waarvan ten minste de helft gebruiker is van het centrum. Er wordt in dat besluit dus niet verwezen naar de bestaande verenigingen of organisaties. Had dat toch moeten gebeuren? Pas tijdens de evaluatie kunnen we nagaan of dat zo is. Het is nog te vroeg om te zeggen of het uitvoeringsbesluit moet worden aangepast.

In elk geval moeten we vertrekken van het idee dat er geen concurrentie mag bestaan tussen beide. We moeten zo veel mogelijk hulpbehoevenden bereiken. Hoe dan ook, als we meer greep willen krijgen op de lokale dienstencentra, dan zullen we wellicht de budgetten moeten vergroten. In ruil voor 500.000 frank kan men niet veel vragen.

Vanuit dezelfde voor-wat-hoort-watopvatting hebben we de inspectie opgedragen om bij de inventarisatie van de activiteiten van de lokale dienstencentra, rekening te houden met de activiteiten die zijn uitbesteed aan de sociaal-culturele verenigingen en gelijksoortige organisaties. Op dit ogenblik bevorderen wij de uitbestedingen, zonder op te leggen hoeveel activiteiten moeten worden uitbesteed en bij welke organisatie dat moet gebeuren. Dat moet allemaal op lokaal vlak worden bekeken.

In elk geval is het nog te vroeg voor een evaluatie. Dat geldt ook voor de betrokkenheid van personen met een handicap. Als we na twee jaar een evaluatie zullen maken, moeten we wetenschappelijk onderzoek laten verrichten over de waardering van de gemeente, het OCMW en de lokale gemeenschap voor het lokale dienstencentrum. De gemeenten en de OCMW's zijn de belangrijkste initiatiefnemers en de belangrijkste financiers. Delen ze onze visie, en wat kunnen we ondernemen om een en ander beter op elkaar af te stemmen?

Op dit ogenblik zijn er in Vlaanderen 127 lokale dienstencentra in uitvoering van de thuiszorgwetgeving erkend. In 2002 zal de evaluatie gebeuren. Op dat ogenblik zullen we kunnen nagaan welke rol ze vervullen en welke plaats ze innemen. We zullen dan kunnen nagaan of ze een draaischijf zijn van de laagdrempelige zorgverlening in de gemeenten, zoals dat in de beleidsnota duidelijk is bepaald.

De voorzitter : Mevrouw Becq heeft het woord.

Mevrouw Sonja Becq : Ik dank de minister voor haar antwoord. Voor een evaluatie is het nog te

Becq

vroeg. Ik heb mijn vraag vooral gesteld om te vernemen welke tendensen zich aftekenen. Het is belangrijk om verschillende doelgroepen te bereiken, en om te vermijden dat verschillende organisaties en instellingen zich tot dezelfde groepen richten. Een concurrentiestrijd kan ertoe leiden dat mensen tussen twee stoelen vallen. Dat kan niet, want de strijd tegen de eenzaamheid is een prioriteit.

U zegt dat de inspectie werd gevraagd om bij de inventarisatie rekening te houden met uitbestede activiteiten. De uitbesteding van activiteiten wordt dus niet bestraft. Dat is belangrijk. Op die wijze kunnen beide soorten van instellingen en organisaties elkaar ondersteunen en een zo ruim mogelijk doelpubliek bereiken. Tijdens de evaluatie moeten we nagaan of er effectief een breder publiek wordt bereikt. Daarbij is de band tussen personen met een handicap en senioren erg belangrijk. Dat ligt in het verlengde van de persoonsgebonden budgetten, waarbij het wegnemen van de schotten wordt beoogd.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Sonja Becq tot mevrouw Mieke Vogels, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, over huwelijksbemiddeling

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van mevrouw Becq tot mevrouw Vogels, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, over huwelijksbemiddeling.

Mevrouw Becq heeft het woord.

Mevrouw Sonja Becq : Mevrouw de minister, ik heb vroeger naar aanleiding van een aantal misbruiken al een vraag over huwelijksbemiddeling gesteld. Men stelde toen vast dat er, rekening houdend met de federale en Vlaamse wetgeving, 331 geregistreerde huwelijksbemiddelingsbureaus waren, waarvan er 31 een vraag tot erkenning hadden ingediend.

De Vlaamse regelgeving was uitgegaan van het idee de gebruiker van het huwelijksbureau, die niet via de klassieke kanalen aan een partner kan geraken, te beschermen. Het betreft vaak kwetsbare mensen. Mevrouw de minister, het decreet is des-

tijds ook door uw partij goedgekeurd. Mevrouw Van Den Heuvel heeft nog aan minister Martens gevraagd waar de uitvoeringsbesluiten bleven.

Op mijn vorige vraag hebt u geantwoord dat dit te veel betutteling betekende en dat de regelgeving aan de sector zelf moest worden overgelaten. Overreglementering is niet nodig, maar reglementering is in deze sector wel een noodzaak, zeker als we weten dat het om mensen gaat die erg kwetsbaar zijn.

In een artikel in Trends staat dat de sector moeilijk aan zelfregulering kan doen omdat zelfregulering aan twee voorwaarden moet voldaan. Er moet ten eerste voor gezorgd worden dat de gebruiker zich kan organiseren en in groep aan belangenbehartiging kan doen. Ten tweede moet er een ernstige koepelorganisatie met moreel gezag zijn. In deze sector zijn beide voorwaarden niet vervuld. Sommige grote huwelijksbureaus zijn malafide, terwijl de vraag komt van bonafide bureaus. Zij worden gestraft omdat ze zich niet kunnen profileren. Intussen kunnen de malafide bureaus hun laakbare praktijken ongestraft verder zetten. Daarom zijn erkenningscriteria van belang.

U heeft toen beloofd een andere regeling te zullen uitwerken. Ik ben van oordeel dat dit op korte termijn moet gebeuren. Ik was dan ook verrast in een omzendbrief te lezen dat de huidige regelgeving met betrekking tot de huwelijks- en relatiebemiddelaars wordt opgeheven. Het betreft zowel het besluit als het decreet. De procedure hiervoor werd reeds ingezet. Op termijn zou wel een alternatief worden uitgewerkt. Ik ging ervan uit dat decreten door het parlement worden goedgekeurd, en dat bijgevolg het parlement beslist of een decreet al dan niet wordt opgeheven. Uitvoeringsbesluiten behoren tot de opdracht van de uitvoerende macht. Wij kunnen er dus op aandringen dat er effectief iets gebeurt. Op grond van welke bepaling kunt u eenzijdig een decreet of besluit opheffen? Dit druist toch in tegen onze democratische bepalingen?

Een tweede vraag betreft de bonafide huwelijksbureaus, die wilden beantwoorden aan de bepalingen van het decreet en de uitvoeringsbesluiten. Kunnen deze organisaties schadevergoeding vragen voor onnodig gemaakte kosten? Ik vermoed dat u het nodige hebt gedaan om dit door uw administratie en kabinet te laten onderzoeken.

Een derde vraag betreft de garantie voor kwaliteit van de huwelijksbemiddeling. Op welke termijn wilt u deze realiseren? Welke normen vindt u be-

Becq

langrijk, naast de beschikking over een ernstig lokaal ? U zei toen dat het opleggen van een vereist aantal vierkante meters belachelijk was. In de praktijk gaat het van een café tot een woning : dat zijn kwalitatief verschillende dingen. Wanneer voorziet u een regeling ? Welke criteria zijn belangrijk ?

De voorzitter : Mevrouw Van Den Heuvel heeft het woord.

Mevrouw Ria Van Den Heuvel : Mevrouw de minister, ik ben ervan overtuigd dat u op zeer korte termijn een initiatief zult nemen, in welke vorm dan ook. Ook mij werd een aantal problemen signaleerd. Het gaat hier om bureaus met zeer verschillende bedoelingen. Het blijkt dat de bureaus die vragende partij zijn voor een beschermende regeling van de gebruiker, verplicht worden om samen te werken met bureaus die er geen goede bedoelingen op nahouden, wat een onoverkomelijk probleem vormt.

Ik sluit eveneens aan bij het standpunt dat overregulering uit den boze is. Maar enige regeling is wel noodzakelijk. Het betreft hier geen eenvoudig probleem. Jaren geleden werd dit decreet geschreven, en we hebben jaren moeten wachten op uitvoeringsbesluiten. Ik heb uw voorganger hierover aangesproken. Hij heeft een zwaar gevecht moeten leveren om de uitvoeringsbesluiten erdoor te krijgen. Ook toen waren er verschillende opties aanwezig.

Een initiatief opstarten met bureaus die er wel een goede intentie op nahouden, zou een goede zaak zijn. Ze zijn niet georganiseerd in een federatie, of de federatie heeft niet het nodige gezag om ze samen te houden. Overleg opstarten met de bedoeling een regeling uit te werken, zou welkom zijn.

De voorzitter : Minister Vogels heeft het woord.

Minister Mieke Vogels : Mevrouw de voorzitter, collega's, dit is een interessante discussie anno 2001 : in hoeverre houden we ons bezig met het controleren en reguleren van relaties in onze samenleving ? De voorstellen van decreet over echtscheidingsbemiddeling hangen hier nauw mee samen. Er zijn problemen met zowel de huwelijksbureaus als de echtscheidingsbemiddelingsbureaus.

Is het wel mogelijk deze te reglementeren en te controleren ? Op die vraag kan ik, in het verlengde van het Vlaams regeerakkoord, enkel negatief antwoorden. Men zou een vals gevoel van veiligheid

geven aan mensen die al zo kwetsbaar zijn doordat ze in een echtscheiding verwickeld zijn. Wij kunnen geen kwaliteitsgarantie voor bemiddeling geven. De uitvoeringsbesluiten hebben enkel betrekking op belangrijke voorwaarden, maar ze garanderen geen kwalitatieve relatiebemiddeling.

Er bestaan inderdaad malafide bureaus. Het voorstel van decreet is gegroeid in het verlengde van de commissie voor Mensenhandel. Sommige van die bureaus waren een pion in de mensenhandel. Er bestaan echter andere mogelijkheden om die bureaus er tussenuit te halen. Als gevolg van de commissie voor Mensenhandel werden de grootste malafide praktijken trouwens reeds uitgesloten.

Er zijn een aantal bureaus die dit werk serieus willen doen, en een aantal die wat frivoler te werk gaan. Ik kan me best voorstellen dat een relatiebemiddelingsbureau samenkomt in een café. Ik ken organisaties die reizen voor alleenstaanden organiseren, en dat ook op die manier doen. Het zijn geen huwelijksbureaus, maar zij willen mensen helpen om een nieuwe partner te vinden. Het succes van zulke bureaus is vrij groot. De vraag is of dit allemaal in regels moet worden gestopt. We beschikken niet over de mensen om in die bureaus aan kwaliteitsbewaking te doen. Bijgevolg is het hypocriet om erkenningsvoorwaarden uit te schrijven en zo de kwaliteit van de huwelijksbemiddeling te garanderen.

Het voorstel van decreet over echtscheidingsbemiddeling moet eveneens ten gronde worden onderzocht en besproken. Hoe kan de overheid ingrijpen in relatievorming ? Ik heb gedurende vijf jaar in Berchem en Borgerhout jaarlijks 300 huwelijken bekrachtigd. Ik heb gezien hoe blind liefde kan zijn. Ik kan u tientallen voorbeelden geven van gevallen waar de echtscheiding drie jaar later een feit was. Dat is schrijnend, mijnheer Strackx, en vermaak is dan ook niet op zijn plaats.

De heer Felix Strackx : Dan had u dat op dat ogenblik moeten zeggen.

De voorzitter : Dat zou de bevoegdheid van de overheid aanzienlijk te buiten gaan.

Minister Mieke Vogels : Dat is natuurlijk de kern van het hele debat. Ik ben vragende partij om in de commissie een gesprek te voeren over de vraag hoe de Vlaamse overheid de kwaliteit kan bewaken van alles wat met relaties en relatiebemiddeling te maken heeft.

Vogels

Ik heb in de omzendbrief uitdrukkingen gebruikt zoals 'laten opheffen' en 'procedure laten inzetten'. Uiteraard zal het schrappen van dit decreet worden voorgelegd aan dit parlement. Dat zal een van onze taken zijn in het prille najaar. De regering heeft een ontwerp van decreet goedgekeurd dat dit decreet opheft, een opheffingsdecreet dus, en dat leg ik sowieso voor aan dit parlement.

Ik hoop dat ik tegen die tijd ook een vorm van oplossing zal hebben in de richting van een zekere zelfregulering door de sector. In deze sector bestempelt een aantal bureaus zichzelf als ernstig. Het tweede deel van het decreet voorziet in de subsidiëring van die ernstige bureaus. Dat de Vlaamse overheid huwelijks- en relatiebureaus gaat subsidiëren, vind ik helemaal te ver gaan. De beoordeling welke bureaus ernstig zijn, moet dan wellicht volgens een verzuild systeem verlopen. Een katholieke relatiebemiddeling is natuurlijk anders dan een groene relatiebemiddeling : het ene gebeurt onder een boom, het andere onder een kerktoeren.

Laten we daar alstublieft mee ophouden. Ik wil morgen geen verzuilde echtscheidingsbemiddelingsbureaus erkennen en subsidiëren. Ik denk dat er op dit ogenblik andere noden bestaan in het Vlaamse welzijnslandschap. Misschien is het efficiënter om er preventief voor te zorgen dat er niet meer zoveel relaties stuk gaan en dat de mensen niet meer zo eenzaam zijn. Maar ik zal dit ontwerp van decreet voorleggen.

We hebben een aantal gesprekken gevoerd, onder meer met Fevera. Die mensen zeggen me dat ze niet willen samenwerken met de boosdoeners. Zij blokkeren momenteel de zaak, in de hoop dat we dat decreet toch zullen uitvoeren. Zij willen worden erkend en later gesubsidieerd. Slechts nadat het debat hierover is gevoerd, zullen de huwelijksbureaus zien hoe de zaken staan en zullen ze merken dat ze wel moeten samenwerken volgens mijn voorstel.

Dit komt er op neer dat er een code wordt opgesteld, en dat de malafide bureaus die deze ondertekenden, al snel hun keurmerk zullen verliezen. Ik blijf geloven dat een vorm van zelfregulering mogelijk is. Ik blijf er voor pleiten dat men niet een heel systeem van controle en subsidiëring van bovenaf oplegt.

De voorzitter : Mevrouw Becq heeft het woord.

Mevrouw Sonja Becq : Mevrouw de minister, ik dank u voor uw antwoord. Misschien bent u helderziend en weet u wanneer een huwelijk al dan niet zal slagen. Jammer genoeg beschikt niet iedereen over dat talent. Misschien is ook niet iedereen ambtenaar geweest van de burgerlijke stand in zijn gemeente. (*Opmerking van minister Mieke Vogels*) Het is natuurlijk jammer dat men dat niet steeds kan voorspellen. Dat maakt het ook moeilijk.

Het gaat hier niet over het reglementeren of controleren van relaties. Het gaat er om dat het vertrouwen van mensen in een aantal bureaus niet mag worden misbruikt. Er bestaan inderdaad organisaties die in cafés of elders groepsbijeenkomsten organiseren waar mensen kennis kunnen maken met elkaar. Tussen sommigen klikt het dan, er ontstaan subgroepjes, er worden afspraakjes gemaakt, enzovoort. Maar dat verschilt toch volledig van een huwelijksbureau dat over een bestand beschikt met een aantal kandidaten, en dat op basis van het profiel mensen aan elkaar koppelt en soms ook hulp tracht te geven. Daar moet toch een zekere regulering voor bestaan ?

Men kan de mensen niet bij de hand nemen : bij relaties is er gelukkig sprake van vrijheid. Maar men kan als overheid toch een aantal minimale kwaliteitsgaranties inbouwen, en zo duidelijk maken wat men belangrijk vindt. Ik denk aan bijstand door mensen met een opleiding, respect voor de privacy, enzovoort. Het is nodig dat dit gebeurt. Op 14 juni besliste de raadkamer in Kortrijk vier exploitanten van huwelijksbureaus door te verwijzen naar de correctionele rechtbank. Misbruiken bestaan dus wel degelijk.

U hebt het over een zelfregulering door de sector. Dat begrijp ik niet. Beenhouwers of bakkers reguleren zichzelf toch ook niet ? Zij moeten voldoen aan een aantal erkenningvoorwaarden en garanties, waaruit blijkt dat ze de goede procédés hantieren. Waarom is dat niet mogelijk in deze sector, waar we te maken hebben met zeer kwetsbare mensen ? Weinigen durven er voor uitkomen dat ze niet zo contactvaardig zijn en daarom een beroep moeten doen op die bemiddeling. Soms gaat het over personen met een handicap. Ook homo's en lesbiennes doen een beroep op die huwelijksbureaus.

Deze vraag moet dan ook ernstig worden genomen. Men kan dit niet zomaar afwentelen op een zelfregulering van de sector. Op korte termijn moeten er een aantal initiatieven worden genomen om

Becq

ervoor te zorgen dat mensen niet in de val worden gelokt van malafide bureaus.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer John Taylor tot mevrouw Mieke Vogels, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, over de uitvoering van het decreet van 18 mei 1999 tot wijziging van de organieke wet van 8 juli 1976 betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Taylor tot mevrouw Vogels, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, over de uitvoering van het decreet van 18 mei 1999 tot wijziging van de organieke wet van 8 juli 1976 betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn.

De heer Taylor heeft het woord.

De heer John Taylor : Mevrouw de voorzitter, mevrouw de minister, geachte leden, vorig jaar hechte het Vlaams Parlement zijn goedkeuring aan de wijziging van artikel 38 van de OCMW-wet. Die wijziging moet het mogelijk maken dat de OCMW-mandatarissen, voorzitters zowel als raadsleden, die een vervangingsinkomen genieten, in de feiten niet worden bestraft voor de verbintenis die ze opnemen binnen de lokale gemeenschap. Daartoe werd via het decreet van 18 mei 1999 artikel 38 van de OCMW-wet gewijzigd.

Die wijziging maakt het mogelijk dat in gemeenten met minder van 50.000 inwoners de wedde van de voorzitter door het OCMW wordt aangevuld wanneer die een vervangingsinkomen geniet, en dit inkomen wordt verminderd tengevolge het uitoefenen van het mandaat. Hetzelfde geldt voor de OCMW-raadsleden, die indien gewenst een aanvulling van hun presentiegeld kunnen aanvragen indien ze een vervangingsinkomen genieten.

Een dergelijke maatregel moet de aantrekkingskracht van het uitoefenen van een politiek mandaat vergroten voor een hele categorie van mensen. Iedereen weet dat het opnemen van een mandaat, vooral in een lokaal bestuur van minder van 50.000 inwoners, dus in kleine gemeenten en kleine OCMW's, geen spectaculaire financiële vergoedin-

gen oplevert. In heel wat gevallen mag men al blij zijn dat de vele kosten verbonden aan de uitoefening van het politiek mandaat van voorzitter of lid van het vast bureau, worden gedekt door een vergoeding. Als mensen die een vervangingsinkomen genieten, dit dan ook verminderd zien ten gevolge van het vervullen van een mandaat, moet die situatie volgens ons worden rechtgezet.

De aan de OCMW-wet aangebrachte wijzigingen waren analoog aan wat op federaal vlak werd beslist voor de burgemeesters en schepenen die een vervangingsinkomen genieten. Daarin werd voorzien door de wijziging van de artikelen 12 en 19 paragraaf 1 van de nieuwe gemeentewet. Inmiddels werd aan die wijziging van de nieuwe gemeentewet ook concreet uitvoering gegeven, door het koninklijk besluit van 29 maart 2000 houdende nadere regels aangaande de verhoging van het presentiegeld van gemeenteraadsleden en de wedde van burgemeesters en schepenen.

Heeft de minister reeds uitvoering gegeven aan het decreet van 18 mei 1999 ? Zo ja, wat zijn de krachtlijnen ?

Het decreet bepaalt dat het inkomensverlies voor een OCMW-voorzitter op dezelfde wijze kan worden gecompenseerd als voor een schepen. Maar het koninklijk besluit van 29 maart 2000 is niet zonder meer transposeerbaar naar het Vlaams niveau, dacht ik. Is er geen specifiek uitvoeringsbesluit van de minister of de Vlaamse regering nodig ?

Indien nog geen uitvoering werd gegeven aan dit decreet, wat zijn daar dan de redenen voor ? Is het, gezien de nakende gemeenteraadsverkiezingen, niet aangewezen hier dringend iets aan te doen ?

De voorzitter : Minister Vogels heeft het woord.

Minister Mieke Vogels : Mevrouw de voorzitter, mijn antwoord kan kort zijn. We hoeven geen uitvoeringsbesluit te maken. Zoals de heer Taylor zelf zei, gebruikt men in het tweede lid van artikel 38 van de OCMW-wet de zinsnede 'op dezelfde wijze zoals bepaald voor een schepen'. Ook het derde lid van artikel 38 bevat die zinsnede.

Volgens onze juridische diensten betekent dit dat de Vlaamse decreetgever het niet aan de Vlaamse regering heeft overgelaten om de uitvoeringsbesluiten op te maken. De decreetgever heeft dit decreet uitdrukkelijk gekoppeld aan de cadans en de uitvoering van de gemeentewet. Toen de federale wetgever einde maart 2000 een koninklijk besluit

Vogels

uitvaardigde, werd dat dus automatisch van kracht voor het OCMW zoals bepaald in ons decreet.

Volgens de administratie en de juridische diensten is er dus geen enkele reden om een apart uitvoeringsbesluit te maken. Integendeel, de decreetgever heeft dit niet gewild, want hij verwees steeds uitdrukkelijk naar de gemeentewet. Deze zaak is dus geregeld vóór de verkiezingen en de installatie van de OCMW-raadsleden en -voorzitters, en dat dankzij het federale koninklijk besluit.

De voorzitter : De heer Taylor heeft het woord.

De heer John Taylor : Het koninklijk besluit is dus nu al van toepassing ?

Minister Mieke Vogels : Dat klopt.

De heer John Taylor : Het zou goed zijn om daar wat ruchtbaarheid aan te geven. Ik heb immers de indruk dat dat niet duidelijk is voor de betrokkenen.

Minister Mieke Vogels : Hebt u ervaringen die erop wijzen dat dat niet duidelijk is ?

De heer John Taylor : Ja.

Minister Mieke Vogels : Dan zal ik dat doorgeven. Ik kan daar eventueel een omzendbrief over opstellen.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Ria Van Den Heuvel tot mevrouw Mieke Vogels, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, over het toezicht op de naleving van de wet op de privacy en het medisch geheim bij de uitvoering van het protocol inzake gegevensuitwisseling in de geestelijke gezondheidszorg

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van mevrouw Van Den Heuvel tot mevrouw Vogels, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, over het toezicht op de naleving van de wet op de privacy en het medisch geheim bij de uitvoering van het protocol inzake gegevensuitwisseling in de geestelijke gezondheidszorg.

Mevrouw Van Den Heuvel heeft het woord.

Mevrouw Ria Van Den Heuvel : Mevrouw de voorzitter, geachte leden, ik wil het hebben over de garanties inzake privacy en het medisch geheim bij de uitwisseling van gegevens in de geestelijke gezondheidszorg. Daar bestaat een protocol over.

De administratie Gezondheidszorg vraagt nu een aantal gegevens op van de centra voor geestelijke gezondheidszorg. Vroeger was er een andere werkwijze, waardoor de centra het idee hadden dat er bij de gegevensuitwisseling voor de nodige privacy werd gezorgd. Bij de nieuwe werkwijze rijst de vraag of er voldoende deontologie wordt gegarandeerd.

Het protocol voorziet in een toezichtscommissie. Die is nog steeds niet geïnstalleerd, terwijl er al sinds 1997 gegevens worden doorgegeven. Wanneer zal die commissie worden geïnstalleerd ? Het is juist dat er steeds werd gehandeld in overeenstemming met de wet op de privacy en op het medisch geheim. Kan echter ook de administratie Gezondheidszorg dat garanderen ? Het zijn tenslotte ambtenaren, en ik vraag me af door welke deontologie zij zijn gebonden. Tot slot een zeer belangrijke vraag : is de privacy van de patiënten voldoende gewaarborgd ?

De voorzitter : Mevrouw Van Cleuvenbergen heeft het woord.

Mevrouw Riet van Cleuvenbergen : Ik wil me hierbij aansluiten, omdat een aantal van de bestaande centra voor geestelijke gezondheidszorg met dezelfde vraag zitten. Wat zal er gebeuren als ze opgegeven worden ? Hoever staat het met de nieuwe erkenningen ? Zo weten de bestaande VZW's van de CGG's hoe ze juridisch moeten omgaan met privacygegevens.

De voorzitter : Minister Vogels heeft het woord.

Minister Mieke Vogels : Het is juist dat de administratie Gezondheidszorg onlangs een eerste bestand met gegevens ontvangen heeft. Momenteel is men bezig om, in aansluiting daarop, de toezichtscommissie op te richten. Dat is echter niet zo eenvoudig : we moeten absoluut waken over de onafhankelijke deskundigheid van de leden van die commissie.

Op termijn zal deze commissie geïntegreerd worden in een toezichtsplatform, dat zal worden ontwikkeld bij de uitbouw van een geïntegreerd informatiesysteem. Ook hiervoor zijn de voorbereiden-

Vogels

de werken aan de gang. Dit toezichtplatform zal toezicht houden op de verschillende gegevensstromen van gegevensleveranciers, namelijk de voorzieningen, naar het geïntegreerd informatiesysteem – het GIS – van de administratie Gezondheidszorg.

De gegevens die door de administratie worden opgevraagd, betreffen geen persoonsgegevens in de zin van de wetgeving op de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en op het vrij verkeer van die gegevens. Het gaat om gecodeerde gegevens waarbij per patiënt op recordniveau een reeks variabelen worden meegedeeld. Het dossiernummer van de patiënt maakt hier géén deel van uit. Dat is een aparte code, die niet terug te brengen is naar de patiënt of het dossier.

Inzake de deontologie van de personeelsleden kan ik zeggen dat elk personeelslid van het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap gebonden is door een geheimhoudingsplicht. Deze plicht wordt omschreven in de deontologische code voor de personeelsleden van de diensten van de Vlaamse regering. Onder het hoofdstuk 'Spreekrecht en spreekplicht' wordt in een omzendbrief duidelijk gemaakt wat hieronder dient te worden verstaan. Ambtenaren hebben spreekrecht, maar de privacy van de individuele gegevens moet worden gegarandeerd.

Aanvullend hierop, kan eveneens gewezen worden op de organisatie van de toegang tot de gegevens in het zogenaamde GIS van de administratie Gezondheidszorg en het departement Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur. De toegang tot de brongegevens is door het selectief toekennen van rechten gelimiteerd tot een beperkt aantal ambtenaren. Dus niet elke ambtenaar heeft zomaar toegang tot alle gegevens.

Volgens mij blijkt uit het voorgaande dat de privacy van de patiënten voldoende gewaarborgd is. Ten eerste laten de gegevens niet toe om de identiteit van de personen opnieuw te reconstrueren, noch op basis van een dossiernummer, noch op basis van de naam van de persoon. Technisch gezien is de toegang binnen de administratie immers beperkt tot een aantal ambtenaren. Bovendien zijn die ambtenaren gekend en hebben ze de deontologische code ondertekend. Zij zullen dan ook hun verantwoordelijkheid nemen en die privacy in acht nemen.

Verder bewijst het protocol, dat op initiatief van de administratie werd opgesteld, dat er een voldoende

bekommernis aanwezig is om de privacy van de patiënten te garanderen. Ook is het zo dat de gegevens die door de VVGG op niveau van de patiënt zijn meegedeeld in verwerkte vorm niet op het niveau van de patiënt maar in geaggregeerde vorm aan derden zullen worden meegedeeld. Bij de verwerking van de gegevens gaat de interesse uit naar de patiënt als fenomeen en niet als persoon, aldus het protocol.

Mevrouw Van Cleuvenbergen, er is een tussentijdse evaluatie gemaakt en alle diensten voor geestelijke gezondheidszorg hebben een voornemen tot erkenning gekregen of zullen dit eerstdaags ontvangen. Dit betekent dat hun dossier in orde is en verder administratief zal worden afgehandeld door de administratie. Dit gebeurt uiteraard ten laatste tegen eind september, wanneer de huidige erkenningen vervallen. Enkel de diensten voor geestelijke gezondheidszorg in het Antwerpse hebben een voornemen tot weigering gekregen. Dat is hen ook mondeling meegedeeld. Men tracht daar om in een persoonlijk gesprek met die diensten en binnen de grenzen van het decreet toch nog tijdig een oplossing te vinden.

De voorzitter : Mevrouw Van Den Heuvel heeft het woord.

Mevrouw Ria Van Den Heuvel : Het is een geruststelling dat de gegevens voldoende anoniem zijn. Naar ik had gehoord en volgens de stukken die ik had ingezien, bleek dat er per patiënt een dossiernummer moest worden opgemaakt, waarin alle gegevens werden gelinkt. Als er echter geen enkele link is tussen een dossiernummer en de gegevens die worden doorgegeven, dan is er inderdaad voldoende anonimiteit.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Riet Van Cleuvenbergen tot mevrouw Mieke Vogels, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, over de huisvesting van de Bemiddelingscommissie Bijzondere Jeugdbijstand Tongeren

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van mevrouw Van Cleuvenbergen tot mevrouw Vogels, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, over de huisvesting van de Bemiddelingscommissie Bijzondere Jeugdbijstand Tongeren.

Voorzitter

Mevrouw Van Cleuvenbergen heeft het woord.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen : Mevrouw de voorzitter, mevrouw de minister, de huisvesting van de Bemiddelingscommissie Bijzondere Jeugdbijstand Tongeren zorgt voor problemen. Ik heb daar trouwens een schriftelijke vraag over gesteld, en het is in opvolging van die schriftelijke vraag dat ik het probleem hier wil aanstippen. De Bemiddelingscommissie Bijzondere Jeugdbijstand Tongeren was in een gehuurd gebouw gehuisvest. Dat gebouw van de stad werd verkocht, en tot nu toe is er nog geen nieuwe huisvesting geregeld.

In antwoord op mijn schriftelijke vraag vernam ik dat er plannen bestaan om de zetel van de bemiddelingscommissie te verplaatsen naar Hasselt, dat een ander gerechtelijk arrondissement is. Decretaal lijkt me dat betwistbaar, ja zelfs onmogelijk.

Dat zal de verwarring in de sector trouwens erg vergroten. Dat zal niet zo zijn bij het personeel, dat me daarvoor te klein in aantal lijkt, maar wel en vooral bij de vrijwilligers, die zich al jaren geëngageerd hebben en dat in de toekomst zullen blijven doen. Er zal ook verwarring bij de klanten ontstaan, die bijvoorbeeld vaak zullen moeten telefoneren naar Hasselt en dan eventueel in Tongeren toch nog in een of ander gehuurd gebouw moeten komen zitten voor de commissievergaderingen zelf.

Decretaal lijkt me dit moeilijk, omdat in artikel 2 staat dat er per gerechtelijk arrondissement één bemiddelingscommissie Bijzondere Jeugdbijstand moet zijn. In de mogelijkheid dat er één zo'n commissie per twee arrondissementen is, is wel voorzien, maar volgens mij staat in het decreet dat als basis hiervoor alleen de bevolkingsdichtheid en de probleemconcentratie gelden. Vermits de bevolkingsdichtheid en de probleemconcentratie in dit gerechtelijk arrondissement groot zijn, lijkt me dat hier dan ook onmogelijk. In het decreet staat zelfs dat er eventueel twee bemiddelingscommissies kunnen bestaan per gerechtelijk arrondissement.

Gezien de onduidelijkheid en het feit dat de bemiddelingscommissie vandaag of morgen op straat staat, heb ik de volgende vragen. Wat is de juridische grondslag van het plan om de bemiddelingscommissies samen te voegen? Wat zijnde oplossingen op korte en lange termijn voor deze bemiddelingscommissie?

De voorzitter : Minister Vogels heeft het woord.

Minister Mieke Vogels : Dit voorstel geldt niet enkel voor Tongeren of Hasselt. Het voorstel is eigenlijk afkomstig van de secretarissen van de bemiddelingscommissies zelf. Vanochtend hadden we het in deze commissie over alles wat met bijzondere jeugdbijstand te maken heeft, en dus ook over de PIP-affaires. In het kader van de PIP/PEP-gesprekken is dit voorstel tot gemeenschappelijke huisvesting van de secretarissen gekomen. Dit leeft dus ook in andere provincies.

Een eerste reden is de continuïteit van de dienstverlening. U verwijst naar het uitvoeringsbesluit en het decreet. Artikel 10 van het werkingsbesluit vermeldt: 'Het secretariaat is elke werkdag telefonisch bereikbaar, ten minste van 10 tot 12 uur en van 14 tot 16 uur. De telefonische bereikbaarheid en de toegankelijkheid van de bemiddelingscommissie wordt georganiseerd door de secretaris, in overleg met de voorzitter en in samenspraak met andere bemiddelingscommissies. Personen die een bemiddelingsverzoek bij mondelinge verklaring wensen in te dienen, worden binnen een termijn van twee dagen ontvangen bij voorkeur op het secretariaat van de bemiddelingscommissie.'

De telefonische bereikbaarheid van de bemiddelingscommissies, waarvan de secretariaten eenmansfuncties zijn, garanderen, betekent de facto dat er al heel veel doorgeschakeld wordt naar andere secretariaten. Als de secretaris van Tongeren niet aanwezig is, wordt de beller nu al meteen doorgeschakeld naar Hasselt. Het is perfect mogelijk binnen de termen van dit besluit om, wanneer een persoon toch zelf naar de bemiddelingscommissie wil komen om een aanvraag in te dienen, die persoon binnen de termijn van twee dagen te helpen. De secretaris kan immers zelf naar die persoon gaan, want hij hoeft hem of haar niet op het secretariaat te ontvangen, aangezien dat slechts 'bij voorkeur' is. Uit de vergadering met de secretarissen blijkt trouwens dat de meeste aanvragen telefonisch worden ingediend.

Verder moet men ook rekening houden met de veiligheid van het personeel. De secretarissen zeggen dat het zelden gebeurt dat cliënten ter plaatse komen, maar dat als ze dat wel doen, er vaak sprake is van agressieve reacties. Indien ze alleen in het bureel zijn, voelen ze zich niet echt veilig. Zij zijn er dan ook vragende partij voor om in een geconcentreerd lokaal in de provincie te zitten.

Voorts werken de bemiddelingscommissies op vraag. Het werkvolume kan dus sterk variëren. Zowel de commissies als de secretarissen kennen periodes van grote activiteit, die worden afgewis-

Vogels

seld met periodes van non-activiteit. Door het poolen van de secretarissen per provincie kan de werkdruk evenwichtiger over de secretariaten worden gespreid. Een gezamenlijke huisvesting van de secretariaten maakt een interne taakverdeling mogelijk, waarbij de kwaliteiten van de secretarissen maximaal benut kunnen worden.

U verwees ook naar de juridische grondslag. Artikel 37 paragraaf 2 van het werkingsbesluit bepaalt: 'De Vlaamse minister kan bepalen dat één secretariaat instaat voor de administratieve ondersteuning van meerdere bemiddelingscommissies binnen hetzelfde gerechtelijk arrondissement. De standplaats van de ambtenaren belast met het secretariaat is de zetel van de bemiddelingscommissie.' Een gemeenschappelijke huisvesting van bemiddelingscommissies van meerdere gerechtelijke arrondissementen vraagt dus een wijziging van het besluit van de Vlaamse regering van 20 juli 1988 houdende de oprichting van die bemiddelingscommissies, enzovoort.

Omwille van de efficiëntie opteer ik samen met de mensen van mijn administratie voor een gezamenlijke huisvesting en een actieve samenwerking van de secretariaten van de bemiddelingscommissies per provincie. De pooling blijft beperkt tot de secretariaten, want de cliënten kunnen in hun regio op een goed bereikbare plaats door de secretaris ontvangen worden. De bemiddelingscommissies kunnen eveneens op een voor de cliënt goed bereikbare plaats zetelen.

Over de huisvesting van de bemiddelingscommissie te Tongeren kan ik zeggen dat het huis waarin deze commissie gevestigd is, inderdaad verkocht werd. Op korte termijn zal naar een oplossing gezocht worden. Op iets langere termijn zullen de secretariaten van de bemiddelingssecretariaten van Tongeren en Hasselt op dezelfde plaats gehuisvest worden, net zoals voor de andere provincies het geval zal zijn.

De voorzitter : Mevrouw Van Cleuvenbergen heeft het woord.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen : Mevrouw de minister, ik heb toch een aantal bedenkingen. Ten eerste is de doorschakelfunctie een gegeven dat al jaren bekend is. Nu kan dit doorschakelen op zo'n manier gebeuren dat de cliënt niet eens weet dat hij doorgeschakeld wordt. En dan maakt hij er ook geen probleem van. Maar dat wil dan toch zeggen

dat er in theorie een aanspreekpunt is ter plaatse, in de eigen regio.

Als u praat over centraliseren, dan gaat u enigszins in tegen de decentralisatiegedachte. U bent er misschien niet van op de hoogte, maar op TV Limburg heeft de premier aangekondigd dat er in Tongeren een heel kloostercomplex is aangekocht om alle diensten van Vlaanderen te huisvesten, waaronder deze dienst. Dat is dan toch een contradictie ! Dus gaat men nu naar Hasselt om na een aantal jaren terug te keren naar Tongeren. Dat heeft met efficiëntie weinig te maken.

Ik blijf met een vraag zitten. U zegt dat er voor de klanten in de praktijk niets verandert omdat zij daar zullen blijven gaan. Waar kunnen zij dan terecht in deze regio ? Waar kunnen de vrijwilligers terecht ? Er moet toch ook iets voor hen worden gehoord ?

Ten slotte gaat het om een zeer actueel probleem. Ik weet dat op dit ogenblik de nieuwe eigenaar ter plaatse komt. De akte werd vorige maand verleend. Vandaag komt hij kijken wanneer het huis kan worden ontruimd voor eventuele verbouwingen. Het volstaat niet om in de toekomst naar een oplossing te zoeken. De oplossing moet vandaag worden gevonden.

Minister Mieke Vogels : De bemiddelingscommissie kan perfect in dat klooster vergaderen. Misschien moet de secretaris van de bemiddelingscommissie van Hasselt dan maar naar Tongeren komen.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen : Ik denk dat u dan eerst het klooster eens moet gaan bekijken. Dat gebouw moet worden gerestaureerd.

De problemen van de bemiddelingscommissie zijn nu natuurlijk nog niet opgelost. Wat als de eigenaar zegt dat ze er volgende maand uit moeten ?

Minister Mieke Vogels : Tegen dan heeft mijn administratie gegarandeerd een oplossing gevonden. Die mensen zullen echt niet op straat terechtkomen.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Brigitte Grouwels tot mevrouw Mieke Vogels, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, over de programmering van de lokale dienstencentra en hun inschakeling in het thuiszorgdecreet in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van mevrouw Grouwels tot mevrouw Vogels, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, over de programmering van de lokale dienstencentra en hun inschakeling in het thuiszorgdecreet in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

Mevrouw Grouwels heeft het woord.

Mevrouw Brigitte Grouwels : Mevrouw de minister, Vlaanderen rekent 300.000 Brusselaars tot haar doelpubliek voor de programmering van nieuwe lokale dienstencentra. Dit betekent dat het aantal lokale dienstencentra kan uitbreiden van 9 naar 19 centra voor Brussel.

Ik denk dat er in Brussel echt nood is aan een programmeringsplan. Dat maakt het mogelijk kandidaat-initiatiefnemers te wegen. We moeten erover waken dat de dienstencentra territoriaal worden verspreid over de negentien gemeenten. De achtergestelde gebieden krijgen daarbij voorrang.

In de beleidsverklaring van de VGC van 15 juli 1999 wordt het belang van de lokale dienstencentra eveneens onderstreept. Aangezien de verdere uitbouw van de lokale dienstencentra een beleidsoriëntatie van de VGC is, is overleg tussen de VGC en de Vlaamse regering noodzakelijk om te komen tot een evenwichtige spreiding in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest met de nodige aandacht voor goede dienstverlening in kansarme buurten. Het is zeer belangrijk dat dit overleg er komt, want de VGC heeft een goede kennis van het terrein.

Bij de evaluatie van de dienstencentra is het belangrijk om na te gaan of de werking van de dienstencentra beantwoordt aan de reële behoeften van de betrokkenen. Voor Brusselse centra die door de Vlaamse Gemeenschap zijn erkend, blijft het vandaag zeer moeilijk om aan de normen van het thuiszorgdecreet te beantwoorden. De normen voor de vormingsactiviteiten liggen te hoog. Ze zijn niet aan de behoeften van de doelgroep aangepast. Ik zal dat even uitleggen.

De meeste Brusselse dienstencentra hebben hun activiteiten spontaan ontwikkeld in kansarme buurten. Ik denk dat dat op zich zeer goed is. De nood laat zich daar immers het sterkst voelen. De

gebruikers van deze dienstencentra richten zich vooral tot deze centra voor informatie, voor vragen over hulpverlening en maken gebruik van het sociale restaurant. De recreatieve en vormende activiteiten worden op het werkveld vooral door de socio-culturele sector ingevuld.

Ik zou hier ook willen onderstrepen dat in een grootstad als Brussel, waar we verspreid over het hele grondgebied een sterke aanwezigheid van Vlamingen hebben, de werking van het verenigingsleven zeer belangrijk is. Het creëert een sociaal weefsel dat wat houvast biedt. De vormingsactiviteiten van de dienstencentra riskeren dit verenigingsleven, dat het reeds moeilijk heeft in een grootstad als Brussel, concurrentie aan te doen. Dit zijn allemaal zaken die we op het terrein vaststellen en waar we uw bijzondere aandacht voor vragen.

Ik heb in dat verband ook enkele concrete vragen. Wat zijn de plannen op dit ogenblik ? Zal de minister bij de erkenning van nieuwe dienstencentra in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest een vorm van overleg mogelijk maken tussen de Vlaamse regering en de VGC om te komen tot een evenwichtige spreiding over de negentien Brusselse gemeenten ? Is de minister bereid om bij de evaluatie van de dienstencentra rekening te houden met het specifieke karakter van Brussel en om de hoge normen voor vormingsactiviteiten opnieuw te bekijken in het licht van de reële behoeften van de doelgroep ?

De voorzitter : Minister Vogels heeft het woord.

Minister Mieke Vogels : Dit sluit aan bij de interpellatie van mevrouw Becq. Er zijn geen plannen om de thuiszorgvoorzieningen in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest een bijzonder statuut te geven.

Er zijn negen lokale dienstencentra erkend, en die zijn vrij goed gespreid. Er zijn er twee in 1000 Brussel, een in 1040 Brussel, een in 1070 Brussel, twee in 1080 Brussel, een in 1090. Brussel, een in 1180 Brussel en een in 1210 Brussel.

Eventuele erkenningen van nieuwe centra hangen in de eerste plaats af van initiatieven die ter plaatse worden ontwikkeld. De erkenning van de lokale dienstencentra binnen het thuiszorgdecreet bouwt voor een groot stuk verder op initiatieven die door gemeenten en OCMW's ter plaatse zijn ontwikkeld. Wij geven per dienstencentrum amper 500.000 frank toelage. Dat is eigenlijk nogal bescheiden in het licht van de vele eisen die wij daar

Vogels

tegenover stellen. Wij erkennen dus plaatselijke initiatieven.

U zegt dat de VGC het terrein goed kent. Dan stel ik voor dat de VGC een aantal initiatieven aanspoort om een erkenningsaanvraag in te dienen. Eens de plannen er zijn, is er geen enkel probleem om met de VGC over de opportuniteit van een inplanting verder te praten. U mag van ons echter geen initiatief verwachten. Het is hier immers zo dat de Vlaamse overheid een bijkomende erkenning geeft aan iets dat van onderuit groeit. Indien zou blijken dat het opgelegde vormingsaanbod voor de Brusselse dienstencentra te hoog is en niet beantwoordt aan de noden van de specifieke doelgroep, dan kan ik als bevoegd minister volgens het uitvoeringsbesluit houdende de lokale dienstencentra, mits een voldoende gemotiveerde aanvraag van de initiatiefnemer, bepaalde afwijkingen toestaan. Ik wil u echter antwoorden wat ik ook aan mevrouw Becq heb geantwoord : recreatieve en vormende activiteiten kunnen worden georganiseerd in samenwerking met derden. Voor de erkenning en subsidiëring van de lokale dienstencentra is het perfect mogelijk dat er een samenwerkingsakkoord is met het lokale dienstencentrum dat zijn publiek oproept om deel te nemen aan een vormingsactiviteit, georganiseerd in de sociaal-culturele sector door een ouderen- of vrouwenorganisatie.

Onze inspectie behandelt de erkenningen en de controles ook op die manier. We moeten immers niet hoog van de toren blazen omwille van het bedrag van 500.000 frank per jaar dat we geven. Mochten er desondanks echter toch nog bijkomende problemen zijn, dan kan de minister steeds uitzonderingen toestaan.

Als er dus nieuwe initiatieven zijn vanuit het Brussels, willen we graag onderhandelen met de VGC. Maar de initiatieven moeten er wel eerst zijn. Wat de erkenningsvoorwaarden betreft is er geen belemmering om samen te werken met sociaal-culturele verenigingen.

De voorzitter : Mevrouw Grouwels heeft het woord.

Mevrouw Brigitte Grouwels : Ik dank de minister voor haar antwoord, dat op een aantal punten zeker verhelderend is. Ik wil wel nog opmerken dat we in Brussel jammer genoeg niet kunnen rekenen op OCMW's en dergelijke om te voorzien in die bijkomende werkingsmiddelen. Ik heb het daar nog niet over gehad, maar die middelen zijn zeer

laag. Dit is een probleem voor de specifieke toestand in Brussel. Ik noteer dat u terzake heel concreet wilt samenwerken met de VGC als er vanuit die hoek een voorstel komt.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Simonne Janssens-Vanoppen tot mevrouw Mieke Vogels, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, over het beheer van het Gewaarborgd Persoonlijk Inkomen van personen met een handicap in instellingen

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van mevrouw Janssens tot mevrouw Vogels, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, over het beheer van het Gewaarborgd Persoonlijk Inkomen van personen met een handicap in instellingen.

Mevrouw Janssens heeft het woord.

Mevrouw Simonne Janssens-Vanoppen : Mevrouw de voorzitter, mevrouw de minister, ik weet dat de kwestie die ik vandaag wil voorleggen aan de minister nogal gevoelig ligt op het terrein. Vandaar dat ik vooraf heel duidelijk wil zeggen waar het niet over gaat. Het beheer van geld en goederen voor personen die verblijven in instellingen is wettelijk geregeld. Dat is goed. Dat stel ik vandaag ook helemaal niet in vraag. Het bevestigt slechts dat die mensen die hun eigen geld en goed kunnen beheren, dat te allen tijde moeten kunnen doen. Voor degenen die daar om welbepaalde redenen minder geschikt voor zijn, moeten voorzieningen worden getroffen. Dan denk ik bijvoorbeeld aan de mogelijkheid van de verlengde minderjarigheid of het inroepen van voorlopige bewindvoering, waar ouders of wettelijke vertegenwoordigers bijspringen om geld en goed te beheren. De vraag die ik hier voorleg heeft daar niets mee te maken. Ze heeft ook niets te maken met zaken die reeds veel zijn aangeklaagd zoals bijvoorbeeld het feit dat een instelling maandelijks al dan niet terecht bepaalde forfaits vraagt. Ik bedoel dat er enquêtes zijn geweest waaruit bleek dat bepaalde instellingen maandelijks 4000 frank extra lieten betalen zonder dat daar nadere uitleg over werd verschaft. Wanneer ouders en wettelijke vertegenwoordigers daar navraag over deden en zich afvroegen wat er eigenlijk werd aangerekend, dan bleek dat het ging om zaken die eigenlijk reeds in de dagprijs waren

Janssens-Vanoppen

vervat. Het ging dus om bedragen die ten onrechte werden gevraagd. Er is tegen zulke praktijken geageerd.

Het voorbije jaar heeft het Vlaams Fonds een brief rondgestuurd naar de verschillende voorzieningen met de duidelijke opdracht niet langer zomaar forfaitaire bedragen te vragen en over de hele kwestie afspraken te maken. Er is en blijft immers een gewaarborgd inkomen per persoon. Het is ook de bedoeling dat die persoon daar vrij kan over beschikken. Daar gaat het dus ook niet over.

Dit gewaarborgd persoonlijk inkomen bedraagt voor een aantal mensen 4000 frank per maand. Bij sommigen kan dit echter tot 5800 frank per maand oplopen. Voor personen die in dagcentra verblijven kan het zelfs nog hoger liggen. Daar gelden dezelfde regels als voor het beheer van de gewone inkomensvervangende tegemoetkoming en de integratietegemoetkoming. Ik herhaal dus nog even dat mensen die dat zelf kunnen beheren, dat ook volledig zelf doen. Bij anderen is er echter enig toezicht en enige hulp nodig. Precies daarover gaat mijn vraag.

Ouders en wettelijke vertegenwoordigers zeggen wel eens tegen mensen die in de instelling werken dat de persoon in kwestie dat zakgeld heeft, maar toch niet echt ten volle in staat is om daar op de juiste manier mee om te gaan. Ze vragen dan om initiatieven te nemen om daar iets mee te doen. Ze willen dat zelfs gestimuleerd zien. Ze vragen ook dat de betrokkene daarbij zou worden geholpen en dat men daarvan ook een aparte boekhouding zou bijhouden. Dat kan binnen een instelling een zeer interessant project van educatieve aard worden waarbij men een mentor toewijst aan een bewoner. Men zegt dan dat men in een aparte boekhouding zal bijhouden wat er per maand wordt uitgegeven. Er wordt al eens een cola of een taart gekocht. Dat wordt samen met de persoon netjes bijgehouden. Dat is ook controleerbaar. Men kan dat te allen tijde inkijken. Dat kan een zeer positieve bijdrage leveren tot een soort van budgetbeheer. Binnen een aantal instellingen loopt dat bijzonder goed. Wat horen we nu in de praktijk ?

De regelgeving zegt dat het bedrag geplafonneerd is op 4000 frank. Alles wat daarboven komt, valt onder het wettelijk beheer. Kan men geen afspraken maken over het gewaarborgd persoonlijk inkomen waar mensen vrijblijvend die keuze willen maken ? Met goede afspraken zou dit onder toezicht en begeleiding mogelijk moeten zijn. Het pla-

fond kan niet te allen tijde spelen omdat het in een aantal situaties voor onnodige moeilijkheden zorgt. Er moeten dan alternatieven gezocht worden in de administratie want een stroeve omgang leidt vaak tot onoverkomelijke problemen.

Bent u op de hoogte van die tegenstrijdigheden tussen het beheer en het aanwenden van het gewaarborgd persoonlijk inkomen ? Overweegt u om dat op een alternatieve manier te benaderen ? Welke concrete maatregelen wenst u daartoe te nemen ?

De voorzitter : Minister Vogels heeft het woord.

Minister Mieke Vogels : U raakt toch een zeer gevoelig punt waarover al heel wat gesprekken zijn gevoerd tussen instellingen en ouders en vertegenwoordigers van gehandicapten. We hebben die discussie voor het laatst gevoerd naar aanleiding van het kwaliteitsdecreet. We wilden toen het hele beheer van het gewaarborgd persoonlijk inkomen laten opnemen binnen het kwaliteitshandboek. De bedoeling was het per instelling te laten verschillen op voorwaarde dat er voldaan werd aan minimale sectorale kwaliteitseisen. Dit houdt een versoepeling in van het huidige systeem. Het waren echter de vertegenwoordigers en de ouders van de gehandicapten die dat liever niet wilden. Zij wilden dat die regeling bleef kaderen in de inspraakbesluiten van toenmalig minister Demeester. Blijkbaar bestaat in bepaalde instellingen nog steeds een groot wantrouwen tussen de ouders, de werking van de instelling en de gehandicapten.

Als hierover een consensus bestaat, heb ik daar geen probleem mee. Als verenigingen van ouders vragen om dit op te nemen in het kwaliteitshandboek, wil ik dat zeker doen. Op vraag van de verenigingen is dat tot nu toe niet gebeurd.

Vooraf extremen noodzaken de vertegenwoordigers van de gebruikers toch een soort controlerende functie in de toezichtsraad te behouden. Die extremen bestaan nog steeds. Ik ben ooit naar een initiatief van werkgevers geweest die hun voorzieningen ertoe wilden aanzetten de inspraakbesluiten van mevrouw Demeester alsnog uit te voeren. Ik was zes jaar uit de sector en enorm verbaasd dat dat nog steeds niet gerealiseerd was.

Volgens de inspraakbesluiten moet de vertegenwoordiger van de gebruiker mee als waarnemer in de raad van bestuur zitten. In sommige instellingen interpreteert men dit nog altijd als zou de gehandicapte daarmee alle inspraak verliezen. Die vernering bestaat nog steeds. Er bestaan echter ook

Vogels

een heel aantal instellingen die ongelooflijk voor zijn op hun tijd. Zij doorlopen met de gehandicapte een heel proces van eigen budgetbeheer. Precies door de grote discrepantie tussen de instellingen was bij het opmaken van het kwaliteitshandboek de meerderheid vragende partij om dat te blijven regelen in het kader van de inspraakbesluiten.

Het is niet zo dat het Vlaams Fonds een extra boekhouding oplegt voor een project van budgetbeheer boven de 4.000 frank. Dit zijn afspraken die op het niveau van de instelling moeten worden gemaakt.

De voorzitter : Mevrouw Janssens heeft het woord.

Mevrouw Simonne Janssens-Vanoppen : Het is inderdaad een gevoelige kwestie en ik weet dat er zelfs ouderverenigingen zijn die daarin niet willen toegeven.

Er zijn echter ook voorzieningen die op een aangename en eigentijdse manier omgaan met hun gasten en hen leren omgaan met geld. Het is vooral in die groep dat de vraag van ouders sterk naar voren komt om de verplichting van het plafond te laten vallen. Ik ben vooral blij dat u zegt dat op instellingsniveau één en ander bespreekbaar is. Dat biedt voldoende opening om een alternatieve regeling uit te werken.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Riet Van Cleuvenbergen tot mevrouw Mieke Vogels, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, over het niet erkennen van een expertisecentrum dementie in Limburg

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van mevrouw Van Cleuvenbergen tot mevrouw Vogels, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, over het niet erkennen van een expertisecentrum dementie in Limburg.

Mevrouw Van Cleuvenbergen heeft het woord.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen : Mevrouw de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, bij het bezoek aan een aantal RVT's in Limburg werd ik

geconfronteerd met de problematiek van dementie en de vraag naar bijkomende ondersteuning. In het verleden waren er projecten waarvoor men subsidies kon krijgen. Wij hebben in de begroting van vorig jaar in middelen voorzien om expertisecentra te erkennen die zich bezighouden met de problematiek van dementie. Zij zijn gevat door een convenant waarin een aantal uiteenlopende taken stonden zoals informatieverstrekking, adviesverstrekking, ondersteuning en sensibilisering van dementie. Zo doen zij aan deskundigheidsbevordering voor mensen die actief zijn in deze sector, voor beheerders en voor familieleden. Ze staan garant voor studiewerk en methodiekontwikkeling en vervullen als het ware een signaalfunctie. Elk centrum kreeg hiervoor jaarlijks 2 miljoen frank extra. Het is mij opgevallen dat hierbij geen enkel centrum in Limburg hoorde, hoewel er ook aanvragen waren ingediend.

Ik heb één aanvraag teruggevonden uit 1998, van een dienst gespecialiseerde oriëntering die nu ook meewerkt in het Vlaams Fonds. Ik heb er nog één teruggevonden van een RVT-voorziening die twee tehuizen heeft in Limburg. In Limburg ontwikkelt de ouderensector zich in versneld tempo omdat er tot nog toe minder ouderen waren. Wij zijn terechtgekomen in een versnellingsspiraal waardoor wij erg toekomstgericht zullen moeten investeren. Van in het begin houden we er best rekening mee dat er in specifieke opvang en ondersteuning van dementerenden is voorzien. Daarbij komt nog het multiculturele gegeven van veroudering in Limburg dat ook een specifieke aanpak vraagt voor dementie.

Hoe worden centra ervan verwittigd dat ze zich kandidaat kunnen stellen voor een mogelijke erkenning? Hoe zijn de gecontracteerde centra geselecteerd? Waarom werden de aanvragen van Limburg in het verleden genegeerd?

De voorzitter : Mevrouw Janssens heeft het woord.

Mevrouw Simonne Janssens-Vanoppen : Ik sluit mij aan bij de vragen van mevrouw Van Cleuvenbergen. Het doet mij denken aan wat enkele jaren geleden gebeurde toen er preventieve zorgcentra voor jonge kinderen werden geïnstitutionaliseerd. Limburg viel toen ook letterlijk buiten de prijzen. Het motief was toen dat er onvoldoende kansarme geboorten waren in Limburg. Bij nader inzien bleek dat een schromelijke vergissing. Ondertussen was de trein echter gepasseerd met alle spijtige gevolgen. Achteraf terug aansluiting krijgen is echter veel moeilijker.

Janssens-Vanoppen

Toen ik de vraag van mevrouw Van Cleuvenbergen las, kon ik niet anders dan mij afvragen waarom men dit Limburg aandoet. Limburg is inderdaad nog een jonge provincie en niet echt dicht bevolkt. We tellen echter drie kwart miljoen inwoners. Dat betekent dat er na verloop van tijd toch voldoende mensen op leeftijd zullen zijn. De problematiek zal zeker niet anders zijn dan in de overige provincies. Wij hebben bovendien nog een erg multiculturele bevolking waarvoor zich een heel concrete vraag begint op te dringen. Het is overal herkenbaar, maar in de mijngemeenten is het erg sterk aan de orde. Ik begrijp dan ook niet waarom in die provincie de oprichting van een dergelijk centrum niet zou kunnen.

De voorzitter : Minister Vogels heeft het woord.

Minister Mieke Vogels : Dit probleem is een beetje historisch gegroeid in de nood om iets te doen voor dementerenden en hun familie. Er is vooral een grote nood aan toezicht, continuïteit en detectie door huisartsen.

Mijn voorganger heeft een nominatieve subsidie toegekend aan drie werkingen die op dat vlak breed informatief en versterkend werken. Dat waren de RVT's De Bijster in Essen, Sint-Jozef te Gent en Familiezorg West-Vlaanderen of Foton. Ik was van mening dat die initiatieven moesten worden voortgezet. Ik stuitte echter op een negatief antwoord van de Inspectie van Financiën die stelde dat het niet kon nog eens een nominatieve subsidie toe te kennen. Er moest dus een besluit komen om die initiatieven te subsidiëren. Gezien het belang daarvan is een besluit opgemaakt. Op dat moment hebben twee bijkomende initiatiefnemers, het RVT Heilig Hart te Kortrijk en het RVT De Wingerd, zich bij die vraag aangesloten. Ze werkten op bijna dezelfde manier.

Wij hebben een besluit gemaakt op 29 maart 2000 en dat in een convenant gegoten voor drie jaar om de administratie de mogelijkheid te geven een stuk te ontwikkelen zonder daar meteen een decretale onderbouw van te maken. Zo kan men eerst de evolutie volgen. In die convenant wordt bepaald dat binnen de begrotingskredieten het aantal leden van het samenwerkingsverband kan worden uitgebreid tot maximaal negen, waarvan twee in Antwerpen, één in Limburg, twee in West-Vlaanderen, twee in Oost-Vlaanderen en twee voor Vlaams-Brabant en Brussel Hoofdstad. Dit gebeurt op basis van het aantal oudere en dementerende personen, zoals die bij onze administratie bekend zijn.

Het gemotiveerde verzoek om als nieuw lid tot een samenwerkingsverband toe te treden, kan aan de administratie worden gericht. Uiteraard worden hiervoor een aantal criteria opgesteld. Ze hebben betrekking op regionale spreiding, aantoonbare kennis en ervaringsdeskundigheid op het vlak van de ondersteuning van acties inzake de zorg voor dementerende personen en hun omgeving, en een door de administratie goedgekeurd actieplan.

Op dinsdag 20 juni hebben de vertegenwoordigers van mijn administratie met de leden van het samenwerkingsverband en de vertegenwoordigers van de koepels overleg gepleegd in verband met de objectieve criteria die men zal aanwenden om eventueel nieuwe expertisecentra op te nemen in het convenant. Dit is namelijk ook afhankelijk van de nog goed te keuren begroting. De begrotingswerkzaamheden zijn op dit moment van start gegaan. Het is goed te wachten tot er eventueel bijkomende initiatieven zijn vooraleer een omzendbrief te versturen waarin de criteria worden geformuleerd. We willen immers eerst duidelijkheid hebben over de budgettaire contouren.

Vanuit de provincie Limburg werd op 12 mei 2000 bij de administratie een aanvraag tot toetreding tot het convenant ingediend door de VZW bejaardenzorg Grauwzusters Hasselt-Tongeren. Deze aanvraag zal, net als de overige aanvragen, aan de hand van objectieve criteria worden getoetst op het ogenblik dat de begrotingsruimte bekend is.

Het was dus zeker niet de bedoeling om Limburg uit te sluiten, wel integendeel. We spelen in op een feitelijk gegeven. Drie erkenningen dreigden te vervallen. We moesten iets doen inzake dementerende personen. Er is een uitgebreid convenant opgesteld, dat gedurende de volgende drie jaar moet groeien. Daarna moet een definitieve regeling worden opgesteld.

De voorzitter : Mevrouw Van Cleuvenbergen heeft het woord.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen : Mevrouw de minister, ik dank u voor uw antwoord. Als ik u goed heb begrepen, moeten de voorzieningen wachten tot in januari 2001, wanneer de volgende begroting bekend is.

Ik wil de problematiek even veralgemenen. Het komt er voor de centra vaak aan om netwerken ter beschikking te hebben zodat men weet wat er gaat gebeuren. Anders kan men niet op bepaalde zaken inspelen. Dat is waarschijnlijk ook hier het probleem. Hetzelfde geldt echter ook op andere

Van Cleuvenbergen

terreinen. Mensen die nieuwe initiatieven opstarten, die vaak een heel andere aanpak vereisen, moeten op de hoogte worden gebracht. Iedereen moeten kansen krijgen inzake projecten of nieuwe expertisecentra.

Er is nu geen budget beschikbaar. Vorige week is de begroting hier immers goedgekeurd. Ik neem de boodschap van de minister mee.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Jacques Timmermans tot mevrouw Mieke Vogels, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, over de samenwerkingsbesprekingen tussen het A.Z.-Heilig Hart Asse-Ninove en het O.L.-Vrouwziekenhuis te Aalst

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Timmermans tot mevrouw Vogels, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, over de samenwerkingsbesprekingen tussen het A.Z.-Heilig Hart Asse-Ninove en het O.L.-Vrouwziekenhuis te Aalst.

De heer Timmermans heeft het woord.

De heer Jacques Timmermans : Mevrouw de voorzitter, mevrouw de minister, geachte collega's, ik besef dat er eerder een beleidslijn werd aangenomen in het Vlaams departement voor Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur. De ombuiging van het beleid is moeilijk. De minister staat daarbij nog onder druk van haar administratie om de ingeslagen weg verder te zetten. Ik verwacht van de minister dat ze fysiek en geestelijk in staat is om haar eigen beleidslijnen uit te zetten.

Minister Mieke Vogels : Daarover moet u zich geen zorgen maken.

De heer Jacques Timmermans : Er is een nieuw bestuur, we hebben het over nieuwe politieke cultuur en een nieuw beleid. We willen een breuk maken met het verleden. Vooralsnog is dat wat dit dossier betreft niet mogelijk.

Op 26 maart 1986 heeft de gemeenteraad van Ninove een beslissing genomen. We hebben toen een openbaar ziekenhuis van het OCMW gesloten om

aan het privé-ziekenhuis de kans te geven om de regionale functie te behouden en operationeel te blijven binnen de contouren van het toen nog nationale welzijns- en gezondheidsbeleid dat door toenmalig minister Dehaene werd uitgetekend. Op 31 december 1987 hebben we het ziekenhuis gesloten en 50 bedden voor acuut zieken overgedragen aan de Heilig-Hartkliniek van Ninove.

De tweede opdracht was dat de Heilig-Hartkliniek een volwaardig ziekenhuis zou uitbouwen met 150 bedden in de regio Ninove. Ondertussen blijven we op onze honger zitten. Binnen de katholieke welzijnssector is er één structuur waarvan wij als buitenstaander de lijnen niet goed kunnen zien. Ik stel dan wel vast dat er via een overdracht van bedden een financiële operatie plaatsvindt. Omwille van het hoger belang van de Ninoofse regio hadden we die bedden eerst goedkoop overgedragen. Men verkoopt ze door aan Zoersel en aan zusterorden. Ik heb daar geen boodschap aan. Dit circuit is echter ten nadele van de eerstelijnsgezondheidszorg in Ninove.

Het stoort ons dat dit gegeven wordt voortgezet. Onze regio telt 60.000 à 70.000 inwoners. We willen een subregionaal ziekenhuis op eerstelijnsniveau behouden zodat men mensen die door de huisarts worden doorverwezen, kan opvangen. Oudere mensen kunnen niet zomaar naar Aalst, Zottegem of andere grotere regionale ziekenhuizen gaan. Het kan niet dat men voor hen de deuren sluit. Wat voor het Aalsters stedelijk ziekenhuis mogelijk was en is, moet ook hier kunnen, namelijk de inrichting van twee regionale ondersteuningsziekenhuizen. Ik verwijs voor de openbare sector naar Geraardsbergen, dat verder afgelegen is, en Wetteren, waar dit wel mogelijk is. Men zegt me echter dat dit in die sector niet mogelijk is omdat er voldoende andere regionale opties zijn. Men verwijst dan naar Aalst, het UZ van Gent en het AZ-VUB Jette. Dat klopt allemaal. Maar aan diezelfde regio geeft men wel steunpunten. Men is niet consequent.

Ik benijd dit de andere regio's niet. Ninove heeft echter inspanningen gedaan om de zorgsector te behouden. Er zijn meer dan 100 personeelsleden tewerkgesteld. Men is al begonnen met een afbouw. Als men spreekt over sluiting, dan organiseert men een personeelsvlucht.

Voormalig minister Demeester heeft geweigerd om het masterplan nog goed te keuren. Om de zaak te redden, is men overgegaan tot een fusie tussen Ninove en Asse. Men heeft gepoogd om de situatie te ondervangen en zelfs eigen investeringen te gebruiken. Toenmalig minister Demeester heeft dit

Timmermans

gedagtekend op de vrijdag voor de verkiezingen. Men zal de beslissing wel getroffen hebben na de verkiezingen. Anders was het wel doorgedrongen tot in Ninove.

Er is een totale onrust. Men heeft nochtans nieuwe, jonge dokters aangesteld. Dit heeft geleid tot een heropleving. We zien echter dat er geen uitkomst is omdat men negatieve berichten de wereld instuurt.

Mevrouw de minister, misschien hebt u een gebrek aan voldoende medewerkers. Het afslanken van kabinetten heeft zo zijn voor- en nadelen. Het stoort me echter dat er geen respons komt op onze vragen. Ikzelf en de gemeenteraad van Ninove hebben daarover vragen gesteld. Ik dacht in goed gezelschap te verkeren als zelfs Agalev-Ninove stelt dat men het ziekenhuis moet behouden. Ik dacht dat de minister nu wel zou reageren. Ik heb echter taal noch teken bemerkt, ook niet van de raad van bestuur, aan wie men gevraagd had dringend de bedden over te dragen aan het OLV-ziekenhuis in Aalst.

Dat ziekenhuis is nu gerenommeerd sinds de koning zich daar heeft laten verzorgen. Het ziekenhuis heeft die bedden echter nodig omdat men boven het aantal toegestane bedden nog andere zaken in het zwart doet. Om de Riziv-betoelaging te krijgen, heeft men 30 bijkomende bedden nodig. Hierdoor krijgt het ziekenhuis een bijkomende subsidie. Het is operationeler en heeft meer bedden en patiënten dan eigenlijk toegelaten. Die bedden in het zwart moeten worden gecompenseerd via een officiële overdracht. In wezen verandert dit niets aan de strategie in de regio.

We voelen dat er op de kap van het ziekenhuis in Ninove transacties gebeuren die niets meer te maken hebben met de essentie van de zaak. De plaatselijke en ziekenhuisgemeenschap van Assen-Ninove was bereid om Aalst verder onder druk te zetten. De raad van bestuur drong dan ook aan bij de minister. Op het moment dat ik de vraag indiende, was dit nog niet gebeurd.

Mevrouw de minister, bent u van mening dat voor zo een regio een beperkt categoriaal ziekenhuis met een beperkte zorgverlening op zijn plaats is? Uiteraard moet er samenspraak zijn met de grotere regionale optie van meer gespecialiseerde ziekenhuizen. Ik weet dat er veel mensen naar Zottegem, Aalst, Gent en Jette worden doorverwezen. We hebben daar geen probleem mee.

Voor een beperkt aantal zaken is de eerstelijnsopvang in Ninove op zijn plaats. Mevrouw de minister, is dit volgens u mogelijk? Bent u bereid de raad van bestuur te ontvangen om naar de argumenten te luisteren en desnoods uw visie en beleid aan te passen?

De voorzitter : Minister Vogels heeft het woord.

Minister Mieke Vogels : Mevrouw de voorzitter, geachte collega's, alles wat te maken heeft met ziekenhuizen ligt moeilijk. Het geld zit bij minister Vandembroucke en ik zit altijd met de miserie opgescheept, zoals de fusies en de toewijzing van allerlei gespecialiseerde functies.

Mijnheer Timmermans, tussen 1987 en nu is er onwaarschijnlijk veel veranderd. De hele ziekenhuissector maakt een hele evolutie door. Men kan voor of tegen deze dynamiek zijn, als beleidsverantwoordelijken worden we er wel mee geconfronteerd. De evolutie in de hoogtechnologische geneeskunde is zo sterk dat het heel veel voordelen heeft voor de patiënt om niet meer 5 dagen in observatie in het ziekenhuis door te brengen en allerlei pijnlijke onderzoeken te ondergaan. Het is heel handig om via een pet scan of een NMR gelijkaardige resultaten te bekomen. Dit gebeurt veel sneller, veel minder pijnlijk, enzovoort.

Het grote nadeel hiervan voor de gemeenschap is wel dat deze toestellen onwaarschijnlijk duur zijn. Ook verloopt de evolutie inzake scantoestellen en hoogtechnologische geneeskunde zo snel dat men het toestel niet afgeschreven krijgt voor het al hopeloos verouderd is. Dat betekent dat men geen scantoestel kan zetten in elk ziekenhuis dat historisch gegroeid is onder elke kerktoeren in Vlaanderen. Zoals de heer Timmermans zegt, moet men gaan naar een samenwerkingsverband van ziekenhuizen en een echelonnering binnen de ziekenhuizen. Dat komt erop neer dat er per regio hooggespecialiseerde ziekenhuizen komen die een volledig gamma bieden van alle diensten, gaande van echografie tot neurochirurgie, en die hoogtechnologisch perfect zijn uitgerust. Daarrond is er dan sprake van een aantal antenneziekenhuizen in kleinere steden, zoals Ninove of Zottegem.

Over wat in die kleine lokale ziekenhuizen nog kan worden gedaan, dus over die echelonnering wordt momenteel een debat gevoerd binnen het Riziv en de Vlaamse Gezondheidsraad. Dat is een zeer moeilijk debat. Zo stelt men bijvoorbeeld dat daghospitalisatie en kleine chirurgische ingrepen in de lokale antennes mogelijk moeten zijn. Artsen wijzen er echter op dat dit onverantwoord is: als er

Vogels

iets misloopt en er is geen afdeling intensieve zorgen in de buurt, dan kan men mensenlevens verliezen. Ik hoop dat dit debat succesvol kan worden afgesloten, maar dat zal nog niet onmiddellijk gebeuren.

Ondertussen stimuleren zowel de federale als de Vlaamse overheid een fusiebeweging, via associaties, fusies van ziekenhuizen, enzovoort. Dat wordt ook vooral gestimuleerd via de toewijzing van hoogtechnologische toestellen zoals NMR-scanners of hoogtechnologische functies zoals in-vitro technieken. Federaal bepaalt men de normen inzake het aantal patiënten dat men minimaal per jaar moet zien om een NMR-scanner te krijgen. In 1987 mag een ziekenhuis met 150 bedden dan wel hebben gekund, in 2001 is dat niet meer leefbaar. De vraag of dit er dan 1.000 moeten zijn of 750 is eveneens een moeilijke vraag. Een ziekenhuis taxeren op bedden is immers ook allang verleden tijd. Als men onder een NMR gaat, ligt men niet meer in een bed. Dat is de ambulante zorg. Dit is dus een heel complex debat.

Ondertussen gaat, als gevolg van die normering voor de hoogtechnologische diensten, de fusie- en associatie-operatie verder. Ik sta daar volledig achter : dit is de enig mogelijke visie willen we op termijn onze geneeskunde kwalitatief houden, de spitstechnologie kunnen blijven volgen, dit ook betaalbaar houden en meer geld vrijkrijgen voor preventieve zorgen en sociale geneeskunde. We zijn immers allen voorstander van dit laatste. Men kan dus niets anders dan die operaties blijven steunen.

Op dit ogenblik is het niet zo dat de Vlaamse overheid bepaalt wie met wie moet samenwerken. Ik zou daar momenteel ook niet aan willen beginnen. Daarachter zit immers een heel verhaal van orders en openbare ziekenhuizen. Zoals u zelf zegt : er zijn gemeenten die destijds OCMW-ziekenhuizen hebben afgestoten en die daar nog steeds wat van terug verwachten maar dat binnen de huidige context niet krijgen. Op dit ogenblik is dit de verantwoordelijkheid van de ziekenhuizen ter plaatse, die samenwerkingsverbanden moeten sluiten en zoeken.

Wat is er nu gebeurd met die fusie met het ziekenhuis in Ninove-Asse ? De raad van bestuur heeft daar een strategisch plan ingediend in de loop van het najaar van 1998. Dat plan heeft de normale procedure gevolgd, via de zorgstrategische commissie en onze administratie. Op basis van de criteria die heus wel objectief waren en niet anders zijn

gebruikt – het ging ten slotte over een Caritas-ziekenhuis – heeft mijn voorgangster geoordeeld dat er onvoldoende toekomstvisie school in dat zorgstrategische plan. Het plan garandeerde niet dat Asse-Ninove op termijn een haalbare kaart was. Dat werd gemeld aan de raad van bestuur, met de vraag dat ze een nieuw zorgstrategisch plan zouden indienen waarbij aan de opmerkingen zou worden voldaan of nieuwe partners zouden worden gezocht. Eerlijk gezegd, ik heb de indruk dat men de hete aardappel naar mij wil doorschuiven. U zegt dat mijn voorgangster dit net voor de verkiezingen heeft afgekeurd en suggereert daarmee dat mijn voorgangster tegen Ninove was. Dat is helemaal niet zo, want het ging over een ziekenhuis van de gasthuiszusters van Antwerpen, een van de kernen van de Caritas-groep. Ik kan me dus niet voorstellen dat mijn voorgangster dit dossier om politieke redenen negatief heeft beoordeeld. Ze had geen enkele reden om tegen Ninove te zijn.

Dit zorgstrategisch plan beantwoordde dus niet aan de criteria waaraan het moest beantwoorden. Ik heb de indruk dat er sprake is van een moeilijke relatie tussen de raad van bestuur en de stad Ninove en dat deze raad van bestuur de hete aardappel nu naar mij doorschuift. Men wil met me komen praten met de vraag dit vooralsnog goed te keuren. Maar ik heb geen enkele inhoudelijke reden om het goed te keuren. Men moet dus zijn pijlen richten op de juiste persoon : vraag aan de raad van bestuur een zorgstrategisch plan te maken dat antwoordt op de opmerkingen van de zorgstrategische commissie. Als dat beantwoordt aan de norm zullen we dat plan goedkeuren. Daar heb ik geen enkel probleem mee. Ik ben voor noch tegen Ninove, maar ik wil niet de speelbal worden van een spel tussen de raad van bestuur en de gemeente over iets waarvoor ik niet verantwoordelijk ben. Dit heeft niets te maken met onderbezette kabinetten. We proberen niet op basis van emotionele argumenten – OCMW versus Caritas enzovoort – te werken bij het voeren van een beleid op dit heel moeilijke terrein van de ziekenhuizen, van de toekenning van NMR's, van in-vitro toestanden enzovoort. Ik wil die raad van bestuur dus best ontvangen, maar ik denk niet dat dit veel zin heeft voor deze een nieuw zorgstrategisch plan heeft gemaakt.

De voorzitter : De heer Timmermans heeft het woord.

De heer Jacques Timmermans : Mevrouw de minister, ik ben het er niet mee eens dat u dit zomaar afwimpelt als een kwestie van het zorgstrategisch plan, en zo de bal weer in het andere kamp legt. Men wil over dat zorgstrategisch plan discussiëren,

Timmermans

en bij u eerst te rade komen met de vraag of er een evolutie is in het dossier ten opzichte van het vroegere beleid. Toen had men alles over voor grootschalige ziekenhuizen, mastodonten bijna, waarnaast er nog een regionale optie was voor zaken als echelonnering enzovoort.

Ik geef een voorbeeld van wat in een andere, openbare sector wel kon. Geraardsbergen is een kleinere regio dan Ninove. Daar is er wel een samenwerkingsverband, in een fusie dan nog, met Aalst en Wetteren, dat nog verderaf ligt. Wij willen hetzelfde voor Ninove, met Aalst. We hebben al een poot met de fusie-entiteit Ninove-Asse. Aalst ligt centraal tussen die twee. (*Opmerkingen van minister Mieke Vogels*)

Mevrouw de minister, ik heb van de heer Van Voorne en de heer Annik per fax het aanbod aan u ontvangen. Ik mag daar eigenlijk niet over beschikken. Daar staan de elementen in waarover men met u inhoudelijk van gedachten wil wisselen, om een politieke oplossing te vinden, maar u weigert ze zelfs maar te ontvangen.

Minister Mieke Vogels : Het heeft geen zin om die mensen aparte dingen te beloven. Ik heb u mijn visie uiteengezet. Ik zal geen associaties goedkeuren van ziekenhuizen die vijftig kilometer uit elkaar liggen. In Antwerpen is er een gelijkaardig geval. Er is een associatie tussen Reet en Deurne in het noorden van Antwerpen. Dat is waanzin. Als iemand in Reet voor een ingreep komt, en oncologisch behandeld moet worden, dan moet die naar de oncologische afdeling in Deurne. Daar moet men de hele ring voor afrijden. Dat is waanzin. Ik zal alleen nog associaties en fusies goedkeuren van instellingen die zo veel mogelijk op één campus liggen.

Het is echter niet mijn verantwoordelijkheid, maar die van de federale overheid. Er wordt op dit moment over gepraat. Ik wil die mensen ontvangen, en hen hetzelfde uitleggen als ik u heb gezegd, maar daar komen ze niet voor. Ze willen eigenlijk groen licht voor hun concreet dossier. Dat doe ik echter niet, want dan moet ik niets anders meer doen dan ziekenhuizen ontvangen voor een NMR,

een 'in vitro', een beddenverkoop, enzovoort. Dat is niet mijn verantwoordelijkheid.

Ze moeten de juiste weg volgen. Als ze een nieuw voorstel willen doen, dan moeten ze het bij de administratie indienen, en de normale weg volgen. Ik zal het op dezelfde objectieve manier behandelen als alle andere dossiers. Natuurlijk zegt men dan dat mevrouw Vogels haar kabinet te klein is. Als ik iets geef aan een ziekenhuis van Caritas, dan zegt men dat het kabinet vol tjeven zit. Als ik iets geef aan een ander ziekenhuis, dan zegt men dat degene die de dossiers behandelt, van het VOV komt.

Het ligt allemaal heel gevoelig, maar dat is een reden te meer om geen mensen apart te ontvangen en niet aan dienstbetoon te doen. Daar loopt altijd verkeerd af. Ik wil hen ontvangen om hen hetzelfde mee te delen als wat ik nu tegen u heb gezegd. Maar dat is niet hun bedoeling. Ze willen iets meer, een garantie dat hun dossier wordt goedgekeurd.

De voorzitter : De heer Timmermans heeft het woord.

De heer Jacques Timmermans : Mevrouw de minister, u was wel meegaand voor de verkoop van dertig bedden aan het grote OLV-ziekenhuis in Aalst, waarvoor wij een aantal voorwaarden wilden inbouwen. Dat was de hefboom waarmee u in wezen kon helpen om Ninove een poot te geven ten opzichte van Aalst, zij het dan geëchelonnerd, want zij vragen geen 'in vitro' en zo. Ze vragen een eerstelijnsopvang en dergelijke.

Minister Mieke Vogels : Dan moeten ze een voorstel doen. Ik heb die dertig bedden niet verkocht, maar de raad van bestuur van het ziekenhuis.

De voorzitter : Ik meen dat de minister een opening heeft gemaakt, door aan te geven wat er chronologisch moet gebeuren.

Het incident is gesloten.

– *Het incident wordt gesloten om 16.12 uur.*